

تولید آمار

مرکز آمار ایران بر اساس قانون مصوب ۱۳۵۳، موظف به انجام سرشماری‌های عمومی و آمارگیری‌های نمونه‌ای در زمینه‌های اقتصادی و اجتماعی به منظور تأمین پیش‌نیازهای برنامه‌ریزی، اهداف برنامه‌های عمرانی کشور و همچنین تهیه محاسبات ملی و شاخص‌های قیمت است. اقدامات مرکز در سال ۱۳۹۰ در این زمینه به شرح زیر است:

سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰

دولت با در اختیار داشتن آمار و اطلاعات صحیح می‌تواند نیازهای جامعه را تشخیص داده و برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را تنظیم نماید. برای تحقق این هدف، لازم است تمام اطلاعات مورد نیاز در سطوح مختلف جغرافیایی، در دست باشد و دستیابی به این‌گونه اطلاعات از راه انجام سرشماری‌های نفوس و مسکن میسر می‌شود. سرشماری نفوس از دیرباز به روش‌های گوناگون در برخی مناطق ایران اجرا شده است. انجام سرشماری به روش نوین و علمی امروزی، از سال ۱۳۳۵ تا سال ۱۳۸۵ به طور منظم (هر ده سال یک بار) اجرا شده است. پس از انتشار نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵، پژوهشگران و صاحب‌نظران متوجه تغییرات سریع در اوضاع جمعیتی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی سرزمین پهناور ایران اسلامی شدند. به دلیل تحولات سریع جمعیت و تغییر الگوی ساخت و ساز مسکن، تغییر تقسیمات جغرافیایی وسیع در سطح کشور، افزایش دقت برآوردهای جمعیتی، آگاهی از نیاز جدید به واحدهای مسکونی بیشتر، افزایش تعداد فارغ التحصیلان آموزش عالی و ارزیابی برنامه‌های پنج‌ساله توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی کشور، بر اساس مصوبه هیئت محترم دولت (مصوبه شماره ۲۶۵۸۱/ت/۵۳۷۱۴۷ مورخ ۱۳۸۶/۲/۲۴) مقرر شد از سال ۱۳۸۵ به بعد هر ۵ سال یک‌بار سرشماری عمومی نفوس و مسکن توسط مرکز آمار ایران اجرا شود. بر این اساس هفتمین سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۰ اجرا شد.

به منظور اجرای هر چه بهتر این طرح عظیم ملی، طبق توصیه‌های سازمان ملل و بررسی مسائل فنی و اجرایی، اجرای سرشماری در دو مرحله طی سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ آزمایش شد. فعالیت‌های زیادی نیز پیش از اجرای سرشماری در سال ۱۳۹۰ انجام شد که اهم این اقدامات عبارتند از:

۱. تهیه برنامه زمان‌بندی نهایی سرشماری
۲. تهیه نمودار سازمانی تشکیلات سرشماری (ستادی / استانی و اجرایی / کلان‌شهرها)
۳. طراحی سازمان اجرایی خانوارهای مؤسسه‌ای و غیرساکن
۴. نهایی نمودن اقلام پرسشنامه‌ها
۵. طراحی پرسشنامه‌های فنی در قالب ۴ فرم اصلی شامل:

- فرم ۱ - فهرست برداری
- فرم ۲ - پرسشنامه خانوار
- فرم ۳ - پرسشنامه خانوار مؤسسه‌ای
- فرم ۴ - شناسنامه آبادی
- تهیه راهنماهای مأمور سرشماری و بازبین
- اخذ فرمان رئیس جمهور برای اجرای سرشماری

۸. تهیه طرح تبلیغات و دستورالعمل‌ها و فرم‌های آن شامل:

- طراحی و توزیع اقلام تبلیغات محیطی شامل: تراکت‌ها، بروشورها، پوسترها، بنرها و پلاکاردهای تبلیغات سرشماری

- طراحی و توزیع بسته‌های اطلاع‌رسانی مطلعین محلی

- برگزاری مسابقات دانش آموزی در مدارس کشور

- انتشار مقالات ویژه سرشماری در مطبوعات کشور

- تهیه نرم‌افزار چندرسانه‌ای آموزشی - تبلیغی برای دانش‌آموزان مقطع پنجم دبستان

- ۳۹۳۰ دقیقه اطلاع‌رسانی رسانه‌ای (مصاحبه، نشست خبری، آگهی و برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی)

- اجرای طرح نظرسنجی با مراجعه به ۱۵۰۰۰ خانوار نمونه تحت عنوان «اندازه‌گیری شاخص‌های ارتقای فرهنگ آماری در

خانوارهای پاسخگو به سؤالات سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰»

۹. تهیه طرح بازشماری و دستورالعمل‌ها و فرم‌های آن

۱۰. طراحی فرم‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی، نظارت و اداری و مالی

۱۱. انجام حوزه‌بندی با استفاده از نرم‌افزار و به صورت مکانیزه

۱۲. تهیه فیلم آموزشی ویژه رده‌های اجرایی

۱۳. تهیه فیلم آموزشی ویژه خانوارها

۱۴. طراحی گواهی انجام سرشماری خانوار

۱۵. آموزش رده‌های اجرایی: بیش از ۵ میلیون و چهارصد هزار نفر-ساعت آموزش به شرح زیر:

- آموزش نیمه‌حضورى ناظران فنى و نمایندگان ستاد سرشماری

- آموزش حضورى ناظران فنى و نمایندگان ستاد سرشماری

- آموزش نیمه‌حضورى مدرسان، معاونان فنى و آموزشى ۳۱ استان کشور

- آموزش حضورى مدرسان، معاونان فنى و آموزشى ۳۱ استان کشور

- آموزش حضورى مدرسان و معاونان فنى و آموزشى شهرستان‌ها

- آموزش حضورى رده‌های اجرایی شامل مأموران آمارگیر و بازبین‌ها

۱۶. نظارت بر عرصه‌های جذب نیرو، آموزش تمامی رده‌های اجرایی، امور پشتیبانی، عملیات میدانی و بازبینی و بازشماری در قالب

دو نوع فرم الکترونیکی به منظور اطمینان از تحقق اهداف سرشماری مطابق با معیارها و استانداردهای مورد نظر با اعزام ۴۲ ناظر به

۳۱ استان کشور در ۶ مرحله

در این سرشماری ابداعات و نوآوری‌هایی در زمینه اجرا، نظارت بر اجرا و استخراج به منظور افزایش سرعت و دقت سرشماری

انجام شده است. این موارد عبارتند از:

۱. ایجاد سامانه الکترونیکی ثبت نام برای تمامی رده‌های اجرایی سرشماری

۲. طراحی الکترونیکی فرم‌های نظارتی و ایجاد سامانه گزارش‌دهی نظارت

تولید آمار

۳. ایجاد سامانه گزارش‌دهی دوره‌ای سرشماری

۴. انجام سرشماری الکترونیکی با استفاده از PDA در ۳ حوزه سرشماری

۵. پردازش داده‌ها به روش تشخیص هوشمند نویسه‌ها (ICR)

۶. اخذ کد ملی و کد پستی

۷. انجام مقابله بازشماری و سرشماری به صورت نیمه ماشینی

۸. انجام ادیت اتوماتیک به روش NIM

سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰ با مشارکت بیش از ۱۱۴ هزار نفر نیرو، در تاریخ ۲ آبان با بیانات مقام معظم رهبری آغاز شد و در تاریخ ۲۲ آبان با ارائه گزارش به ریاست محترم جمهور پایان یافت. مأموران سرشماری طی مدت ۲۱ روز به بیش از ۱۰۰۰۰۰ آبادی و ۱۲۰۰ نقطه شهری در پهنه خاک ایران مراجعه کردند و با تحقیق در مورد تمام مکان‌ها، اطلاعات مورد نیاز مربوط به مکان‌ها، خانوارها و جمعیت را جمع‌آوری نمودند. روش جمع‌آوری داده‌ها، مصاحبه حضوری (چهره به چهره) بود. پس از پایان عملیات اجرایی سرشماری ۱۳۹۰، به منظور ارزیابی سرشماری و نیز تعیین خطاهای سرشماری فعالیت بازشماری سرشماری، از تاریخ ۲۸ آبان ماه تا هشتم آذر ماه ۱۳۹۰ به انجام رسید. نتایج اولیه سرشماری عمومی نفوس و مسکن براساس فرم‌های اجرایی، دی ماه همان سال اعلام شد.

این سرشماری هم به لحاظ ایده‌های نوین که در مراحل گوناگون آن به کار رفته است و هم به لحاظ این که می‌تواند پایه و اساس برنامه‌ها و طرح‌های سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور و نیز برنامه‌های راهبردی و مهمی چون برنامه چهارم توسعه و طرح‌ها و برنامه‌های کلان دیگر از این دست باشد، از اعتباری ممتاز در بین سرشماری‌های گذشته برخوردار است. اطلاعات حاصل از این سرشماری پایه و اساس تمامی تصمیم‌گیری‌های کشور از سطح ملی تا کوچک‌ترین واحد جغرافیایی نظیر بلوک یا آبادی خواهد بود. ضمن این که محرمانه بودن اطلاعات فردی آحاد جامعه مورد تأکید و احترام دست اندرکاران اجرای این طرح عظیم ملی است که باید به عنوان یک اصل توسط مردم باور شود.

انجام فعالیت‌های مقدماتی اجرای سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۲

سرشماری عمومی کشاورزی، جمع‌آوری اطلاعات مربوط به فعالیت‌های کشاورزی کلیه بهره‌برداران کشاورزی کشور است. بر اساس قانون، مرکز آمار ایران موظف به انجام سرشماری‌های عمومی است. تجارب و توصیه‌های سازمان‌های آماری و کشاورزی بین‌المللی، انجام سرشماری‌های کشاورزی را در فواصل ۵ یا ۱۰ ساله ضروری می‌نمایند. در ایران اولین آمارگیری کشاورزی در سطح کشور به روش نمونه‌گیری، در سال ۱۳۳۹ اجرا شد. سال ۱۳۵۲ اولین سرشماری کشاورزی در سطح مناطق روستایی کشور به اجرا درآمد. سال ۱۳۶۷ اولین سرشماری عمومی کشاورزی با مراجعه به تمامی خانوارهای ساکن و غیرساکن و شرکت‌های رسمی و مؤسسه‌های عمومی در مناطق شهری و روستایی کشور اجرا شد. دومین سرشماری عمومی کشاورزی به فاصله پنج سال از سرشماری قبلی، در سال ۱۳۷۲ و سومین سرشماری ده سال پس از آن در سال ۱۳۸۲ اجرا شد. بر همین اساس مقرر است چهارمین سرشماری عمومی کشاورزی در سال ۱۳۹۲ به اجرا در آید. با توجه به توصیه‌های بین‌المللی مبنی بر اجرای حداقل یک بار آزمایش سرشماری، اجرای آزمایش سرشماری ۱۳۹۱ ضروری است. به همین منظور کارگروه تهیه طرح با تشکیل ۱۰ جلسه در سال ۱۳۹۰ و مشارکت ۱۳ تن از مدیران و کارشناسان مرکز، وزارت جهاد کشاورزی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، فعالیت‌های مقدماتی اجرای آزمایش این سرشماری را آغاز کرد.

در هر مطالعه و پژوهش، شناسایی جامعه هدف و ابعاد گوناگون آن به عنوان گام نخست در تدوین، طراحی و برنامه‌ریزی‌های آینده از اهمیت بسزایی برخوردار می‌باشد. برای اتخاذ و انتخاب سیاست جمعیتی کشور که هماهنگ و سازگار با برنامه‌های توسعه پایدار کشور باشد، آگاهی از حجم جمعیت، توزیع سنی و جنسی آن و نیز میزان رشد سالیانه و چگونگی تغییرات آن و تعداد خانوار، ابزار مناسب شناخته شده‌ای می‌باشند و هرچه دانش برنامه‌ریزان در ارتباط با جمعیت دقیق‌تر باشد، احتمال توفیق برنامه‌های توسعه افزایش می‌یابد.

روش‌های متعددی برای پیش‌بینی جمعیت و خانوار وجود دارد که از جمله آن‌ها می‌توان به روش‌های ریاضی، ترکیبی، اقتصادی و ... اشاره کرد. هنگامی که یک جمعیت‌شناس قصد دارد جمعیت کل کشور را تا سطوح جغرافیایی کوچک نظیر شهرستان مطالعه و بررسی نماید، ناگزیر است که به موضوع همانندسازی، اهمیت هر شهرستان از منظر مهاجرپذیری و مهاجرفرستی، تحولات جمعیتی سال‌های قبل و در نهایت نظرات کارشناسی استفاده نماید.

شایان ذکر است محدوده‌های جغرافیایی کشور از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۳۹۰ همواره با تغییرات بسیار زیادی روبه‌رو بوده، بنابراین به منظور برآورد جمعیت و خانوار بعد از سرشماری ۱۳۸۵ ابتدا تمام شهرستان‌های کشور بر اساس آخرین محدوده تقسیمات کشوری در خرداد ۱۳۹۰ همانندسازی شده‌اند.

اهم فعالیت‌های انجام شده در این زمینه در سال ۱۳۹۰ به شرح زیر می‌باشد:

۱. برآورد جمعیت و خانوار معمولی ساکن و گروهی در فصول مختلف سال به تفکیک استان و مناطق شهری و روستایی و گروه‌های سنی و جنسی برای طرح آمارگیری از نیروی کار
 ۲. برآورد و پیش‌بینی جمعیت و خانوار معمولی ساکن و گروهی به تفکیک استان و مناطق شهری و روستایی برای طرح آمارگیری از کاربران اینترنت
 ۳. برآورد و پیش‌بینی جمعیت و خانوار به تفکیک شهرستان و مناطق شهری و روستایی برای عملیات اجرایی سرشماری ۱۳۹۰ و حوزه‌بندی
 ۴. همانندسازی جمعیت و خانوار مناطق شهری کشور
 ۵. برآورد جمعیت و ویژگی‌های جمعیت و خانوار در سطوح خرد جغرافیایی بر اساس نیازهای متعدد کاربران
- شایان ذکر است با توجه به نیاز کاربران در ارتباط با برآوردهای جمعیتی و خانواری و ویژگی‌های آن، هر کدام از برآوردهای فوق به صورت جداگانه و مستقل بررسی و محاسبه شده‌اند.

طرح‌های آمارگیری

در سال ۱۳۹۰، همانند سال‌های قبل در چارچوب برنامه ملی آمار کشور، ۴۵ طرح آمارگیری و جمع‌آوری اطلاعات در بخش‌های مختلف اقتصادی، صنعت، معدن، کشاورزی، بازرگانی، خدمات، مسکن و خانوار، به اجرا درآمد. عناوین و اطلاعات تفصیلی مربوط به هر یک از طرح‌های آماری به شرح زیر ارائه شده است. نتایج به دست آمده از این طرح‌ها از طریق درگاه ملی آمار قابل دسترس هستند.

۱. آمارگیری از نیروی کار

برنامه‌ریزی، ارزیابی و تحلیل سیاست‌های اقتصادی کشور در زمینه بازار کار، اجرای طرح آمارگیری از نیروی کار را ضروری می‌سازد. هدف کلی از اجرای این طرح، شناخت ساختار و وضعیت جاری نیروی کار و تغییرات آن است. این هدف از طریق «برآورد فصلی و سالانه شاخص‌های نیروی کار»، «برآورد سالانه تعداد در سطح کل کشور و استان‌ها»، «برآورد تغییرات فصلی و سالانه شاخص‌های نیروی کار در سطح کل کشور» و همچنین «برآورد تغییرات سالانه شاخص‌های نیروی کار در سطح استان‌ها» تأمین می‌شود. برای اجرای این طرح به بیش از ۱۸۷ هزار خانوار مراجعه و از طریق مصاحبه با خانوار و تکمیل پرسشنامه، اطلاعات مربوط به وضعیت اشتغال افراد ۱۰ ساله و بیشتر جمع‌آوری می‌شود. نتایج حاصل از این طرح علاوه بر تأمین نیازهای بخش برنامه‌ریزی کشور در زمینه بازار کار، برای تعیین جایگاه کشور بین سایر کشورهای جهان، مورد استفاده واقع شود. اجرای این طرح به صورت فصلی و انتشار نتایج آن به صورت فصلی و سالانه است.

۲ و ۳. «آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری» و «آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای روستایی»

الگوی مصرف و هزینه خانوار همواره مورد توجه تحلیل‌گران مسائل اقتصادی و اجتماعی است. نتایج حاصل از این طرح به برنامه‌ریزی‌های اقتصادی و اجتماعی کشور از طریق بررسی الگوی مصرفی خانوارها، مطالعه روند مصرف کالاها و خدمات، ارزیابی آثار سیاست‌های اقتصادی در زمینه تأمین عدالت اجتماعی و بررسی توزیع درآمد و امکانات و تسهیلات خانوارها، مطالعه روابط متقابل ویژگی‌های اجتماعی - اقتصادی خانوارها، فراهم آوردن امکان بررسی خانوارهای زیر خط فقر و تأمین اطلاعات مورد نیاز حساب‌های ملی و منطقه‌ای، کمک می‌کند.

ثبت اقلام هزینه مربوط به این طرح از سال ۱۳۴۲ در مناطق روستایی و از سال ۱۳۴۷ در مناطق شهری آغاز شده است و از سال ۱۳۵۳ سؤالات مربوط به درآمد نیز به پرسشنامه طرح افزوده شد و از آن پس هر ساله انجام می‌شود. (طرح شهری در سال‌های ۱۳۵۵، ۱۳۵۷ و ۱۳۶۰ و طرح روستایی آن در سال‌های ۱۳۵۹ و ۱۳۶۰ اجرا نشده است.)

هر ساله با مطالعات و بررسی‌های لازم و تطبیق با استانداردها و توصیه‌های بین‌المللی، تغییرات مورد نیاز در راستای تکامل تهیه و اجرای طرح، توسط کارشناسان مربوطه اعمال می‌شود.

در این طرح، اندازه نمونه به گونه‌ای بهینه شده است تا متوسط هزینه‌های کل، متوسط هزینه‌های خوراکی و دخانی، متوسط هزینه‌های غیر خوراکی و درآمد خانوارها با دقت بالا قابل برآورد باشد. همچنین همراه با ارائه نتایج طرح، «ضریب تغییرات» برآورد انواع هزینه‌های خوراکی و غیر خوراکی و درآمد خانوارها محاسبه و ارائه شده است. به این ترتیب کاربران نتایج به‌راحتی

تولید آمار

می‌توانند با محاسبه بازه اطمینان برآوردها، در مورد استفاده یا عدم استفاده از آن‌ها، آگاهانه تصمیم‌گیری کنند. از سال ۱۳۷۸، اقلام هزینه خانوار، علاوه بر پوشش اقلام مصرفی، مهم‌ترین اقلام غیر مصرفی سبد هزینه خانوار (از جمله پرداختی‌های انتقالی) را نیز در بر گرفته است.

۴. آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور

هدف از اجرای طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور، تهیه اطلاعات جامع و بهنگام از ویژگی‌های معادن در حال بهره‌برداری کشور، برای برنامه‌ریزی توسعه و اتخاذ سیاست‌های اقتصادی و ارزیابی نتایج حاصل از اجرای برنامه‌های توسعه بخش معدن است. از سال ۱۳۶۴ تا کنون (به جز سال‌های ۱۳۷۰ و ۱۳۸۴) تمامی معادن در حال بهره‌برداری کشور آمارگیری شده‌اند. پرسشنامه‌های مربوط به این طرح از طریق مصاحبه حضوری با واحد آماری تکمیل می‌شوند. دوره انتشار نتایج، سالانه است.

۵ و ۶. آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی ۱۰-۴۹ نفر کارکن کشور و «آمارگیری از کارگاه‌های ۵۰ نفر کارکن و بیشتر کشور»

نتایج دو طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی ۱۰-۴۹ نفر کارکن و ۵۰ نفر کارکن و بیشتر (ده نفر کارکن و بیشتر) کشور در محاسبات و برآوردهای پارامترهای اقتصادی در بخش صنعت شامل ارزش داده‌ها و ستانده‌ها و اجزای آن در فعالیت‌های صنعتی، محاسبه ارزش افزوده کارگاه‌های صنعتی، محاسبه شاخص‌ها و نماگرهای صنعتی مورد استفاده قرار می‌گیرند. مرکز آمار ایران در سال ۱۳۵۱ برای اولین بار از کارگاه‌های صنعتی دارای ده نفر کارکن و بیشتر سرشماری به عمل آورد و این سرشماری تا سال ۱۳۶۶ هر ساله اجرا شد. از آن سال به بعد، طرح‌های آمارگیری مورد اشاره جایگزین شده است. داده‌ها از طریق مصاحبه با واحد آماری و تکمیل پرسشنامه جمع‌آوری می‌شود. دوره انتشار نتایج، سالانه است.

۷ و ۸ و ۹. آمارگیری قیمت مصالح ساختمانی مورد نیاز طرح‌های عمرانی و آمارگیری از دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های

عمرانی و آمارگیری از کرایه ماشین‌آلات منتخب مورد استفاده در طرح‌های عمرانی

سه طرح فوق، اولین بار در سال ۱۳۶۵ توسط مرکز آمار ایران تهیه و در همه استان‌های کشور به صورت فصلی اجرا و نتایج آن به صورت نشریات شش ماهه و سالانه منتشر شد. هدف از اجرای این طرح، برآورد هزینه طرح‌های عمرانی و پرداخت هزینه آن‌ها، بررسی روند تغییر قیمت‌ها و عوامل مؤثر بر افزایش آن‌ها به منظور کنترل قیمت‌ها است. اطلاعات دو طرح آمارگیری از «دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی» و «کرایه ماشین‌آلات منتخب مورد استفاده در طرح‌های عمرانی» به طریق اینترنتی و اطلاعات طرح آمارگیری از «قیمت مصالح ساختمانی مورد نیاز طرح‌های عمرانی» از طریق مصاحبه با دستگاه PDA جمع‌آوری و نتایج حاصل از این طرح‌ها، هر شش ماه یک بار منتشر می‌شوند.

تولید آمار

۱۰. آمارگیری از فعالیت‌های کمکی حمل و نقل آبی

این طرح برای اولین بار در سال ۱۳۷۳ و سپس در سال‌های ۱۳۷۷، ۱۳۸۱، ۱۳۸۴ و ۱۳۸۶ توسط مرکز آمار ایران انجام شد. هدف کلی از اجرای این طرح در سال ۱۳۹۰، تأمین داده‌های مورد نیاز تهیه حساب‌های ملی و منطقه‌ای سال ۱۳۸۹ بخش حمل و نقل در فعالیت کارگاه‌های دارای فعالیت‌های کمکی حمل و نقل آبی است. این طرح معمولاً هر سه سال یک بار اجرا و پرسشنامه‌های مربوط به آن، از طریق مصاحبه حضوری با واحد آماری تکمیل می‌شود. نتایج حاصل از این طرح، در شش ماهه دوم سال ۱۳۹۱ منتشر می‌شوند.

۱۱. آمارگیری از مؤسسات کرایه اتومبیل و آژانس‌های تاکسی تلفنی

این طرح برای اولین بار در سال ۱۳۷۹ به عنوان بخشی از کارگاه‌های حمل و نقل زمینی در سطح ۱۲ استان کشور به اجرا درآمد و سپس در سال‌های ۱۳۸۰، ۱۳۸۳ و ۱۳۸۶ در سطح تمامی استان‌های کشور انجام شد. هدف کلی از اجرای این طرح در سال ۱۳۹۰، تأمین داده‌های مورد نیاز تهیه حساب‌های ملی و منطقه‌ای سال ۱۳۸۹ بخش حمل و نقل در فعالیت مؤسسات کرایه اتومبیل و آژانس‌های تاکسی تلفنی بوده است. این طرح معمولاً هر سه سال یک بار اجرا می‌شود و پرسشنامه‌های مربوط به آن، از طریق مصاحبه حضوری با واحد آماری تکمیل می‌شود. نتایج حاصل از این طرح، در شش ماهه دوم سال ۱۳۹۱ منتشر می‌شوند.

۱۲. آمارگیری از باسکول‌های عمومی

این طرح ۳ بار در سال‌های ۱۳۸۱، ۱۳۸۲ و ۱۳۸۶ توسط مرکز آمار ایران به اجرا درآمده است. هدف کلی از اجرای این طرح در سال ۱۳۹۰، تأمین داده‌های مورد نیاز تهیه حساب‌های ملی و منطقه‌ای سال ۱۳۸۹ بخش حمل و نقل در فعالیت باسکول‌های عمومی بوده است. این طرح معمولاً هر سه سال یک بار اجرا و پرسشنامه‌های مربوط به آن، از طریق مصاحبه حضوری با واحد آماری تکمیل می‌شود. نتایج حاصل از این طرح، در شش ماهه دوم سال ۱۳۹۱ منتشر می‌شوند.

۱۳. آمارگیری از پارکینگ‌های عمومی

این طرح ۳ بار در سال‌های ۱۳۸۱، ۱۳۸۲ و ۱۳۸۶ توسط مرکز آمار ایران اجرا شده است. هدف کلی از اجرای این طرح در سال ۱۳۹۰، تأمین داده‌های مورد نیاز تهیه حساب‌های ملی و منطقه‌ای سال ۱۳۸۹ بخش حمل و نقل در فعالیت پارکینگ‌های عمومی

تولید آمار

عمومی بوده است. این طرح معمولاً هر سه سال یک بار اجرا و پرسشنامه‌های مربوط به آن، از طریق مصاحبه حضوری با واحد آماری تکمیل می‌شود. نتایج حاصل از این طرح، در شش ماهه دوم سال ۱۳۹۱ منتشر می‌شوند.

۱۴ و ۱۵. «جمع‌آوری اطلاعات قیمت و اجاره بهای مسکن در نقاط

شهری کشور»

نتایج حاصل از این طرح، اطلاعات مورد نیاز برای برنامه‌ریزی در زمینه مسکن را در اختیار برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران قرار می‌دهد. هدف از اجرای این طرح، برآورد متوسط قیمت خرید و فروش قطعی و نیز اجاره بهای یک متر مربع زیربنای واحدهای مسکونی در سطح مناطق شهرداری شهر تهران در هر فصل است.

از سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۸۲، ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ طرح آمارگیری از قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران توسط مرکز آمار ایران و چند سالی توسط وزارت مسکن و شهرسازی اجرا شد. از سال ۱۳۸۸ شیوه جمع‌آوری اطلاعات تغییر یافته است به گونه‌ای که اطلاعات این طرح از طریق سامانه ثبتی مدیریت املاک و مستغلات کشور کسب می‌شود. نتایج حاصل از این طرح‌ها، به صورت فصلی منتشر می‌شوند.

۱۶. آمارگیری از ویژگی‌های محیط‌زیستی خانوارهای شهر تهران

هدف اصلی از تهیه و اجرای طرح آمارگیری از ویژگی‌های محیط‌زیستی خانوارهای شهری، تهیه اطلاعات جامع و بهنگام از اطلاعات محیط‌زیستی مربوط به خانوارها برای برنامه‌ریزی، توسعه و اتخاذ سیاست‌های اقتصادی به منظور حفظ توسعه پایدار و اعمال سیاست‌های لازم است. لازم به ذکر است که در سال ۱۳۸۹ آزمایش طرح آمارگیری از ویژگی‌های محیط‌زیستی خانوار با انتخاب ۱۱۰ خانوار نمونه در مناطق شهر تهران با ۵ خانوار به ازای هر منطقه انجام شد. در سال ۱۳۹۰ مجموعه مدارک طرح آمارگیری از ویژگی‌های محیط‌زیستی به منظور جمع‌آوری اطلاعات خانوارهای شهری کشور برای اجرا در سال ۱۳۹۱ بازنگری شد.

۱۷. آمارگیری از مصرف حامل‌های انرژی در بخش خانوار

طرح آمارگیری از مصرف حامل‌های انرژی در بخش خانوار اولین بار در سال ۱۳۹۰ توسط مرکز آمار ایران تهیه و در نقاط شهری کل کشور به اجرا درآمد. این طرح ابتدا در مهر ماه سال ۱۳۹۰ به صورت آزمایشی و در سطح مناطق ۲۲ گانه شهر تهران اجرا شد

تولید آمار

و سپس در بهمن ماه سال ۱۳۹۰ در نقاط شهری کل کشور به اجرا درآمد. نتایج حاصل از این طرح، اطلاعات مورد نیاز در خصوص مقدار مصرف خانوارها بر حسب نوع کاربری (سرمایش، گرمایش، روشنایی، امکانات و تجهیزات خانوار و ...) و نوع حامل‌های انرژی را به تفکیک استان و طبقه‌بندی‌های درآمدی در نقاط شهری کشور ارائه می‌نماید. این اطلاعات برای تدوین سیاست‌های کلان در بخش‌های تولید و توزیع انرژی، پیش‌بینی بلندمدت الگوی مصرفی حامل‌های انرژی و گسترش ظرفیت‌های تولید حامل‌های انرژی در بخش خانوار لازم است. از سوی دیگر این اطلاعات سهم شایانی در کمک به خانوارها در مدیریت و تصحیح الگوی مصرف انرژی خواهد داشت.

۱۸. آمارگیری از کارگاه‌های خدمات تلفن همراه

این طرح ۳ بار در سال‌های ۱۳۸۱، ۱۳۸۲ و ۱۳۸۷ توسط مرکز آمار ایران اجرا شده است. هدف کلی از اجرای این طرح در سال ۱۳۹۰، تأمین داده‌های مورد نیاز تهیه حساب‌های ملی و منطقه‌ای سال ۱۳۸۹ بخش ارتباطات در فعالیت کارگاه‌های خدمات تلفن همراه بوده است. این طرح معمولاً هر سه سال یک بار اجرا و پرسشنامه‌های مربوط به آن، از طریق مصاحبه حضوری با واحد آماری تکمیل می‌شود. نتایج حاصل از این طرح، در شش ماهه دوم سال ۱۳۹۱ منتشر می‌شوند.

۱۹. آمارگیری از کارگاه‌های خدمات اینترنت

این طرح ۳ بار در سال‌های ۱۳۸۱، ۱۳۸۲ و ۱۳۸۷ توسط مرکز آمار ایران اجرا شده است. هدف کلی از اجرای این طرح در سال ۱۳۹۰، تأمین داده‌های مورد نیاز تهیه حساب‌های ملی و منطقه‌ای سال ۱۳۸۹ بخش ارتباطات در فعالیت کارگاه‌های خدمات اینترنت است. این طرح معمولاً هر سه سال یک بار اجرا و پرسشنامه‌های مربوط به آن، از طریق مصاحبه حضوری با واحد آماری تکمیل می‌شود. نتایج حاصل از این طرح، در شش ماهه دوم سال ۱۳۹۱ منتشر می‌شوند.

۲۰. آمارگیری از گردشگران ملی

طرح آمارگیری از گردشگران ملی در سال ۱۳۸۷ برای اولین بار توسط مرکز آمار ایران اجرا و نتایج آن منتشر شد. فقدان آمارهای رسمی قابل اعتماد در زمینه گردشگری از یک سو و نیاز برنامه‌ریزان از سوی دیگر، اجرای این طرح را ضروری ساخته است. هدف کلی از اجرای این طرح در سال ۱۳۹۰، تهیه آمار و اطلاعات مربوط به گردشگری خانوارهای کشور در سال ۱۳۹۰ است. در این طرح با مراجعه به خانوارهای نمونه، اطلاعاتی در مورد ویژگی‌های سفر از جمله تعداد سفر، نوع سفر (با اقامت شبانه

تولید آمار

و بدون اقامت شبانه)، هدف اصلی سفر، نوع اقامتگاه گردشگران، هزینه‌های سفر و ... جمع‌آوری گردید. روش آمارگیری نمونه‌گیری و روش جمع‌آوری اطلاعات، مراجعه حضوری به خانوارهای نمونه طرح و مصاحبه با افراد مطلع بوده است. نتایج حاصل از این طرح در سطح کل کشور منتشر می‌شوند.

۲۱. آمارگیری از کارگاه‌های مددکاری اجتماعی

این طرح در سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۷ همراه با طرح خدمات بهداشت و درمان و از سال ۱۳۸۰ به عنوان یک طرح مستقل به اجرا درآمده است. در سال‌های ۱۳۸۳، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ فعالیت‌های مربوط به مهدهای کودک به طرح افزوده شد. برآورد ارزش تولید، ارزش مصارف واسطه، ارزش افزوده، میزان اشتغال، ارزش تشکیل سرمایه ثابت و ... از جمله اهداف این طرح آمارگیری است. جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز برای تهیه حساب‌های اقتصادی از ضروریات این طرح است. روش آمارگیری در این طرح، مراجعه مستقیم آمارگیران به واحدهای آماری و اخذ اطلاعات لازم از مسئولین این واحدها است.

۲۲. آمارگیری از کارگاه‌های دارای فعالیت تحقیق و توسعه

طرح آمارگیری از کارگاه‌های دارای فعالیت تحقیق و توسعه توسط مرکز آمار ایران به منظور سنجش و اندازه‌گیری شاخص‌های علم و فناوری از سال ۱۳۷۶ به صورت هر دو سال یکبار و از سال ۱۳۸۸ به صورت سالیانه اجرا شده است. این طرح در سال ۱۳۹۰ طی ماه‌های دی و بهمن با مراجعه به ۳۲۴۵ واحد از سه زیر جامعه ذیل اجرا شده است.

۱- مراکز و مؤسسات تحقیقاتی

۲- کارگاه‌های صنعتی بالای ۵۰ نفر کارکن دارای بخش تحقیق و توسعه

۳- تمامی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم (شامل واحدهای پیام نور و مؤسسات آموزش عالی غیر انتفاعی واقع در مراکز استان‌ها بجز دانشگاه‌های علمی کاربردی)، همچنین واحدهای جامع، بسیار بزرگ و بزرگ دانشگاه آزاد اسلامی.

هدف از اجرای این طرح به دست آوردن اطلاعات مربوط به تعداد محققان، تعداد پروژه‌های تحقیقاتی به تفکیک نوع پروژه و وضعیت اجرا، محاسبه ارزش افزوده و ارزش سرمایه‌گذاری در این بخش برای تأمین نیازهای برنامه‌ریزان است. نتایج حاصل از اجرای طرح در سطح استان و به طور سالانه منتشر می‌شود.

تولید آمار

۲۳. طرح نظرسنجی از دانشجویان پیرامون تفسیر و شرح قرآن دانشجویی ۱۳۹۰

تدوین تفسیر قرآن ویژه دانشجویان در دستور کار مرکز طبع و نشر قرآن کریم جمهوری اسلامی قرار گرفته است. هدف این طرح شناخت نظرات و سؤالات دانشجویان در مورد موضوعات مهم تفسیر و شرح قرآن کریم و پوشش‌دهنده دغدغه‌های جامعه علمی - دانشجویی کشور است.

از جامعه آماری دانشجویان، نمونه‌هایی به روش نمونه‌گیری تصادفی برحسب دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها، گروه‌ها و مقاطع تحصیلی، جنس و ... انتخاب و نظر آنان در مورد محتوای تفسیر و شرح دانشجویی قرآن کریم از طریق پرسشنامه جمع‌آوری شد. این طرح در ۳۴ دانشگاه و مؤسسه آموزش عالی دولتی و خصوصی به روش نمونه‌گیری اجرا گردید.

۲۴. آمارگیری از دامداری‌های کشور

طرح آمارگیری از دامداری‌های کشور به منظور تأمین نیازهای آماری در بخش دام‌پروری و در راستای اجرای برنامه ملی آمار در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۷ اجرا شده است. در سال ۱۳۹۰ نیز اجرای این طرح با استفاده از چارچوب حاصل از سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۸۲ در تمامی نقاط روستایی و شهرهای نمونه همه استان‌های کشور به اجرا در آمد. نتایج طرح آمارگیری سال ۱۳۹۰ استخراج و در سال ۱۳۹۱ در سطح استان منتشر خواهد شد.

۲۵. آمارگیری از صنعت مرغداری (گوشتی و تخم‌گذار)

طرح‌های آمارگیری مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی و تخم‌گذار، به منظور جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز حساب‌های اقتصادی همراه با تولید و انتشار اطلاعات آماری لازم برای شناخت جنبه‌های مختلف این فعالیت به منظور برنامه‌ریزی و انجام بررسی‌های اقتصادی صنعت طیور کشور می‌باشد. در سال ۱۳۶۴ اولین طرح آمارگیری از مرغداری‌های پرورش مرغ تخم‌گذار و در سال ۱۳۶۵ اولین طرح آمارگیری از مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی اجرا شدند و پس از آن ۹ بار از جمله سال ۱۳۹۰ این دو طرح به مرحله اجرا درآمدند. اطلاعات به دست آمده از اجرای این طرح‌ها منتشر شده است.

۲۶. جمع‌آوری اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور

نتایج حاصل از این طرح، نیاز برنامه‌ریزان شهری به آمار و اطلاعات در بخش ساختمان و مسکن را با استفاده از جمع‌آوری

تولید آمار

برخی اطلاعات ثبت شده در پروانه‌های ساختمانی، تأمین می‌کند. طرح جمع‌آوری اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور، با هدف اصلی تعیین میزان ساخت و ساز ساختمان در نقاط شهری کشور و نیز تعیین برخی مشخصات آن‌ها از سال ۱۳۵۸ به اجرا گذاشته شد.

این اطلاعات از سال ۱۳۵۸ به صورت سالانه، از سال ۱۳۷۷ تا سال ۱۳۸۸ به صورت شش‌ماهه و از سال ۱۳۸۹ به صورت فصلی منتشر شده است.

۲۷. جمع‌آوری آمار کشتار دام

این طرح از سال ۱۳۴۷ تاکنون اجرا و نتایج آن منتشر شده است و هدف از آن جمع‌آوری و ارائه اطلاعات ضروری برای برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری، تحقیق، کنترل و هدایت عملیات اجرایی در زمینه فعالیت کشتار دام در کشور است. اطلاعات آماری به دست آمده به منظور محاسبه مصرف سرانه گوشت، تخمین تعدد دام موجود کشور، تأمین نیازهای آماری حساب‌های اقتصادی و وضعیت مراتع کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد. داده‌های این طرح، ماهانه از طریق ارسال پرسشنامه به تمامی کشتارگاه‌های رسمی دامپزشکی کشور و تکمیل توسط آن‌ها جمع‌آوری و به طور سالانه منتشر می‌شوند.

۲۸ و ۲۹ و ۳۰. «آمارگیری از قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی» و «آمارگیری از اجاره بهای واحدهای مسکونی استیجاری»

سه طرح آمارگیری فوق به منظور محاسبه شاخص‌های قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری، قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی و قیمت اجاره بهای واحدهای مسکونی استیجاری به صورت ماهانه در سطح کشور اجرا می‌شوند. نتایج حاصل به صورت ماهانه و سالانه منتشر می‌شوند.

۳۱. آمارگیری از قیمت نهاده‌های ساختمانی‌های مسکونی شهر تهران

این طرح از سال ۱۳۸۸ فقط در استان تهران به منظور محاسبه شاخص قیمت تولیدکننده بخش ساختمانی‌های مسکونی شهر تهران، به طور ماهانه اجرا می‌شود.

۳۲. آمارگیری از قیمت تولیدکننده بخش صنعت

اولین بار در سال ۱۳۷۴، این طرح به منظور محاسبه و تهیه شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت توسط مرکز آمار ایران به اجرا درآمد و پس از آن به صورت ماهانه در ۳۰ استان کشور (به جز استان کهگیلویه و بویراحمد) به طور منظم به اجرا در آمده است. شاخص‌های مربوط به این طرح، به صورت ماهانه و سالانه منتشر می‌شوند.

۳۳. آمارگیری از قیمت تولیدکننده بخش معدن

در سال ۱۳۸۱ هم زمان با تغییر سال پایه شاخص‌های قیمت موجود، مرکز آمار اقدام به گسترش شاخص‌های مورد محاسبه نمود و شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن را برای اولین بار محاسبه کرد. پس از آن، این طرح به طور ماهانه هر ساله اجرا می‌شود.

۳۴. آمارگیری از قیمت فروش محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور

تهیه متوسط قیمت فروش و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی برای اولین بار از سال ۱۳۵۳ آغاز شده است. از سال ۱۳۸۹ نتایج این طرح برای محاسبه شاخص قیمت تولیدکننده بخش زراعت و باغداری مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۳۵. آمارگیری از قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور

در چارچوب فعالیت‌های تغییر سال پایه شاخص‌های قیمت موجود به سال ۱۳۹۰، تهیه تعداد ۱۱ عنوان شاخص قیمت جدید از جمله شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور در دستور کار مرکز قرار گرفت. از این رو، طرح مزبور به منظور جمع‌آوری اطلاعات لازم برای محاسبه این شاخص از سال ۱۳۸۸ برای اولین بار در تمامی استان‌های کشور به اجرا درآمد.

۳۶. آمارگیری از قیمت تولیدکننده گاوداری‌های صنعتی کشور

از سال ۱۳۸۱، هم زمان با تغییر سال پایه شاخص‌های قیمت، طرح فوق در تمام استان‌های کشور به صورت فصلی اجرا شده است. شاخص‌های حاصل از نتایج این طرح به صورت فصلی و سالانه منتشر می‌شوند.

۳۷. آمارگیری از قیمت کالاهای صادراتی کشور

طرح قیمت کالاهای صادراتی برای محاسبه شاخصی به همین نام، برای اولین بار در سال ۱۳۸۱ با تغییر سال پایه شاخص‌های قیمت، اجرا شد. این طرح در ۲۸ استان (به جز استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری و سیستان و بلوچستان) و به صورت فصلی اجرا می‌شود.

تولید آمار

۳۷. آمارگیری از قیمت کالاهای صادراتی کشور

طرح قیمت کالاهای صادراتی برای محاسبه شاخصی به همین نام، برای اولین بار در سال ۱۳۸۱ با تغییر سال پایه شاخص‌های قیمت، اجرا شد. این طرح در ۲۸ استان (به جز استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری و سیستان و بلوچستان) و به صورت فصلی اجرا شده است.

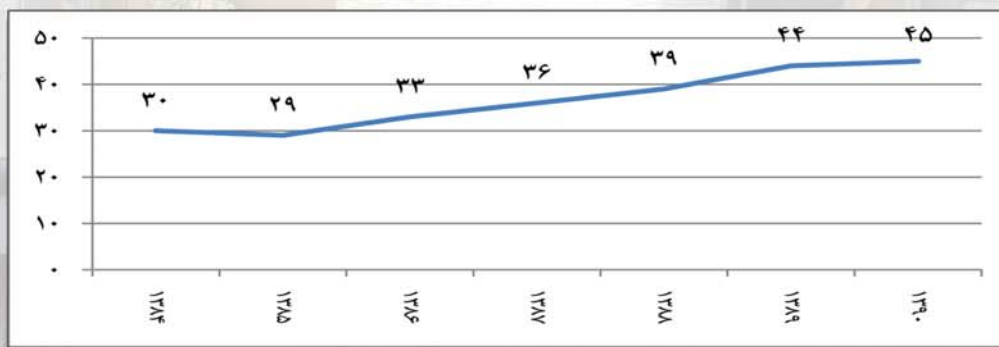
۳۸ و ۳۹ و ۴۰ و ۴۱ و ۴۲. «جمع‌آوری اطلاعات بخش خدمات حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات» و «آمارگیری از قیمت تولیدکننده بخش خدمات واسطه‌گری‌های مالی» و «جمع‌آوری اطلاعات بخش خدمات املاک و مستغلات و سایر خدمات کسب و کار» و «جمع‌آوری اطلاعات بخش سایر خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی» و «آمارگیری از قیمت تولیدکننده بخش خدمات عمده‌فروشی، خرده‌فروشی و تعمیر وسایل نقلیه و لوازم شخصی و خانوادگی»

پنج طرح آمارگیری فوق به منظور تغییر سال پایه شاخص‌های قیمت از سال ۱۳۸۸ به بعد هر ساله در تمامی استان‌های کشور به اجرا درآمده‌اند. نتایج به دست آمده از اجرای این طرح‌ها در سطح کشور و سال ۱۳۹۱ منتشر خواهند شد.

۴۳ و ۴۴ و ۴۵. «جمع‌آوری آمارهای قیمت تولیدکننده بخش آب» و «جمع‌آوری آمارهای قیمت تولیدکننده بخش برق» و «جمع‌آوری آمارهای قیمت تولیدکننده بخش گاز»

اطلاعات این سه طرح هر دو ماه یک بار از دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به منظور تهیه شاخص‌های مربوط جمع‌آوری شده‌اند.

نمودار ۵ - تعداد طرح‌های آمارگیری اجرا شده توسط مرکز آمار ایران طی سال‌های ۹۰-۱۳۸۴

بر اساس ماده ۳ قانون مرکز آمار ایران، تهیه حساب‌های ملی از مهم‌ترین وظایف مرکز آمار ایران است. در سال ۱۳۹۰ فعالیت‌های زیادی در این زمینه انجام شده است که به طور خلاصه به آن‌ها اشاره می‌شود.

حساب‌های ملی تفصیلی به قیمت‌های جاری و ثابت (قطعی)

هدف از تهیه آمار حساب‌های ملی فراهم نمودن شاخص‌های اقتصادی کلیدی نظیر محصول ناخالص داخلی (GDP)، ارزش افزوده رشته فعالیت‌های اقتصادی، رشد اقتصادی، رشد بخش‌های مختلف اقتصادی، محصول ناخالص داخلی سرانه، درآمد سرانه، مصرف نهایی خصوصی و دولتی، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص و ... است که برای ارزیابی عملکرد اقتصادی کشور در یک دوره زمانی یک ساله مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز آمار ایران همانند مراکز آماری ۹۰ درصد کشورهای جهان که آمار حساب‌های ملی توسط سازمان‌های آماری آن‌ها تهیه و اعلام می‌شود، از سال ۱۳۷۰ هر ساله به طور رسمی اقدام به انتشار آمارهای مزبور کرده است. به این ترتیب در سال ۱۳۹۰ نتایج قطعی و تفصیلی حساب‌های ملی سال ۱۳۸۸ به تفکیک ارزش افزوده ۷۲ رشته فعالیت اقتصادی و اجزای تقاضای نهایی و نتایج اولیه حساب‌های ملی سال ۱۳۸۹ به اتمام رسید.

حساب‌های منطقه‌ای

هدف از تهیه آمار حساب‌های منطقه‌ای اندازه‌گیری محصول ناخالص داخلی ۳۱ استان کشور و ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی است. محصول ناخالص داخلی سرانه استان‌ها که از آمار حساب‌های منطقه‌ای قابل محاسبه است یکی از شاخص‌های اندازه‌گیری میزان توسعه‌یافتگی استان‌ها بوده و ابزار مهمی برای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی در سطح استان‌ها به شمار می‌رود. اولین نتایج حساب‌های منطقه‌ای برای ۳۰ استان کشور برای سال ۱۳۷۹ در سال ۱۳۸۲ منتشر شد و پس از آن حساب‌های فوق هر ساله با همکاری دفتر آمار و اطلاعات استانداری‌های کشور تهیه و منتشر می‌شود. در سال ۱۳۹۰ حساب‌های منطقه‌ای سال ۱۳۸۸ برای همه استان‌ها به تفکیک ۷۲ رشته فعالیت به پایان رسیده است.

حساب‌های ملی فصلی

هدف از تهیه آمار حساب‌های فصلی، اندازه‌گیری محصول ناخالص داخلی، ارزش افزوده بخش‌های مختلف اقتصادی، مصرف نهایی خصوصی، مصرف نهایی دولتی، تشکیل سرمایه ثابت، رشد اقتصادی، رشد ارزش افزوده بخش‌های اقتصادی و رشد اجزای تقاضای نهایی به صورت فصلی است. بررسی اثرات سریع سیاست‌گذاری‌های دولت در رشد اقتصادی و رشد بخش‌های مختلف اقتصادی، ضرورت تهیه آمارهای حساب‌های فصلی را تبیین می‌کند. حساب‌های فصلی که تا سال ۱۳۸۵ با استفاده از آمار سالانه حساب‌های ملی و شاخص‌های فصلی تهیه می‌شد، از سال ۱۳۸۶ به شیوه‌ای جدید و مستقل از آمار حساب‌های ملی برای سال‌های ۱۳۸۶ الی ۱۳۸۸ تهیه شده است.

سری زمانی آمارهای مالی دولت

هدف اصلی از تهیه آمارهای مالی دولت ارائه اطلاعات تفصیلی در زمینه هزینه‌ها و درآمدهای دولت در سطوح مختلف فعالیت‌های آن در چارچوب طبقه‌بندی بین‌المللی وظایف دولت است. ترکیب داده‌های حاصل از آمارهای فوق با داده‌های حساب‌های ملی ابزار مهمی را برای سیاست‌گذاری‌ها و تحلیل‌های اقتصادی نظیر تعیین اندازه دولت ارائه می‌دهد.

تولید آمار

تهیه آمارهای مالی دولت، که بنا به درخواست دفتر حساب‌های اقتصادی با همکاری پژوهشکده آمار برای سال ۱۳۸۴ تهیه شده بود، برای سال‌های بعد از ۱۳۸۸ آغاز شد. در سال ۱۳۹۰ بیش از ۸۰ درصد از این فعالیت برای سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۸ به پایان رسیده است که در سال ۱۳۹۱ منتشر خواهد شد.

حساب‌های بخش تعاون

سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی کشور و نقش مهمی که بر عهده بخش تعاون گذاشته شده است، ضرورت فراهم‌سازی زمینه‌های لازم برای توسعه بخش تعاون در اقتصاد کشور را توجیه می‌کند. توسعه این بخش از اقتصاد کشور و نظارت بر عملکرد آن نیازمند شناسایی وضعیت فعلی و تعیین جایگاه بخش تعاون در اقتصاد ملی است. لزوم شناسایی ابعاد کمی و کیفی این بخش، مرکز آمار ایران را بر آن داشت تا در چارچوب سیستم حساب‌های ملی سال ۱۹۹۳ و تجدید نظر آن (SNA ۲۰۰۸) و با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، تهیه حساب‌های اقماری بخش تعاون را در سال ۱۳۸۹ آغاز نماید. در سال ۱۳۹۰ بخشی از این فعالیت مشتمل بر مطالعات اولیه، بررسی چارچوب، اجرای طرح‌های آمارگیری و طراحی سامانه جامع حساب‌های اقتصادی بخش تعاون انجام شد.

سری زمانی حساب‌های ملی سلامت

هدف از تهیه حساب‌های ملی سلامت دستیابی به اطلاعات مربوط به هزینه‌های صرف شده در بخش بهداشت و درمان و به طور کلی ترسیم جریان گردش مالی در این بخش است. در دنیای کنونی که نظارت بر هزینه‌های صرف شده در بخش بهداشت و درمان بیش از پیش ضرورت پیدا کرده است، اطلاعات حاصل از حساب‌های ملی سلامت ابزار مهمی را برای این منظور فراهم می‌کند و امکان سنجش و ارزیابی عملکرد بخش بهداشت و درمان و مقایسه آن با کشورهای مختلف را میسر می‌سازد. سری زمانی حساب‌های ملی سلامت که تهیه آن برای سال‌های ۱۳۸۱ الی ۱۳۸۷ در سال ۱۳۸۸ با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بنا به درخواست این وزارتخانه آغاز شده بود، در سال ۱۳۹۰ به پایان رسید.

بیش از پیش ضرورت پیدا کرده است، اطلاعات حاصل از حساب‌های ملی سلامت ابزار مهمی را برای این منظور فراهم می‌کند و امکان سنجش و ارزیابی عملکرد بخش بهداشت و درمان و مقایسه آن با کشورهای مختلف را میسر می‌سازد. سری زمانی حساب‌های ملی سلامت که تهیه آن برای سال‌های ۱۳۸۱ الی ۱۳۸۷ در سال ۱۳۸۸ با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بنا به درخواست این وزارتخانه آغاز شده بود، در سال ۱۳۹۰ به پایان رسید.

تولید آمار

سری زمانی آمار واردات و صادرات گمرک بر حسب طبقه‌بندی‌های بین‌المللی

آمار تفصیلی سالانه و فصلی واردات و صادرات که برای استفاده در تهیه حساب‌های ملی از گمرک جمهوری اسلامی ایران دریافت می‌شود، بر حسب طبقه‌بندی بین‌المللی نظام هماهنگ^۱ شده تنظیم شده است. آمار فوق برای تأمین نیازهای برخی از دستگاه‌ها نظیر گمرک جمهوری اسلامی ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت بر حسب طبقه‌بندی‌های بین‌المللی رشته فعالیت‌ها^۲ و محصولات^۳ طبقه‌بندی می‌شود. این فعالیت که در گذشته به صورت سالانه برای سال‌های ۱۳۷۸، ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ انجام و پس از آن متوقف شده بود در سال ۱۳۸۸ مجدداً آغاز و به صورت فصلی برای سال‌های ۱۳۸۰ الی ۱۳۸۸ تهیه شد. در سال ۱۳۹۰ نیز آمار فوق برای چهار فصل سال تهیه شده است.

تهیه شاخص‌های قیمت

شاخص‌های قیمت، علاوه بر ابزار ارزیابی سیاست‌های اقتصادی دولت و بانک مرکزی، مورد نیاز برنامه‌ریزان اقتصادی، سیاست‌گذاران و پژوهشگران به منظور استفاده در محاسبه نرخ تورم کشور، محاسبه حساب‌های ملی کشور به قیمت ثابت، درآمد واقعی، هزینه واقعی، قدرت خرید پول و ... نیز می‌باشند. قانون مرکز آمار ایران مصوب سال ۱۳۵۳، تهیه شاخص‌های قیمت را بر عهده مرکز آمار ایران گذاشته است و این مرکز در راستای اجرای این قانون، ۱۸ طرح آمارگیری را با ۱۴۸ دوره اجرا، در استان‌های کشور اجرا و بر اساس نتایج آن‌ها، ۱۰ عنوان شاخص در ۳ گروه عمده شاخص‌های قیمت مصرف‌کننده، شاخص‌های قیمت تولیدکننده، سایر شاخص‌های قیمت و همچنین ۳ متوسط قیمت محاسبه و ارائه نموده است. جدول ۲ عناوین شاخص‌ها و متوسط‌های قیمت را به تفکیک سابقه تهیه شاخص و دوره انتشار آن‌ها نشان می‌دهد.

۱ Harmonized Commodity Description and Coding System (HS)

۲ International Standard Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC)

۳ Central Product Classification (CPC)

جدول ۲- شاخص‌های تهیه شده توسط مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۰، سابقه و دوره انتشار

ردیف	شرح	سابقه تهیه شاخص	دوره انتشار
الف			
شاخص‌های قیمت مصرف‌کننده:			
۱	شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای شهری	۱۳۷۴	ماهانه
۲	شاخص قیمت اجاره بهای واحدهای مسکونی استیجاری	۱۳۷۴	ماهانه
۳	شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای روستایی	۱۳۶۱	ماهانه
۴	شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای شهری به تفکیک دهک‌های هزینه‌ای	۱۳۹۰	سالانه
۵	شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای شهری (شاخص ملی)	۱۳۹۰	ماهانه
ب			
شاخص‌های قیمت تولیدکننده:			
ب-۱			
شاخص‌های قیمت تولیدکننده بخش‌های کشاورزی:			
۶	شاخص قیمت تولیدکننده گاوداری‌های صنعتی	۱۳۸۱	فصلی
۷	شاخص قیمت تولیدکننده مرغداری‌های صنعتی	۱۳۸۸	فصلی
ب-۲			
شاخص‌های قیمت تولیدکننده بخش‌های کالایی:			
۸	شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت	۱۳۷۴	ماهانه
۹	شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن	۱۳۸۱	ماهانه
ج			
سایر شاخص‌های قیمت:			
۱۰	شاخص قیمت کالاهای صادراتی	۱۳۸۱	فصلی
د			
متوسط قیمت			
۱۱	متوسط قیمت اقلام مصرفی خانوارهای شهری	۱۳۸۵	ماهانه
۱۲	متوسط قیمت اقلام مصرفی خانوارهای روستایی	۱۳۸۵	ماهانه
۱۳	متوسط قیمت فروش محصولات و هزینه خدمات کشاورزی	۱۳۵۳	فصلی

تغییر سال پایه شاخص قیمت‌ها از ۱۳۸۱ به ۱۳۹۰

تغییر سال پایه در تمامی کشورهای تولیدکننده شاخص‌های قیمت به علت تغییر ساختار تولید و الگوی مصرف هر چند سال یک بار اتفاق می‌افتد. فرایند تغییر سال پایه، فرایندی علمی و پیچیده است. به طور کلی هر یک از شاخص‌های قیمت در دوره مرجع معین (سال پایه) برابر با ۱۰۰ در نظر گرفته می‌شوند که بر اساس آن سال برخی از فاکتورهای مهم تهیه شاخص، نظیر انتخاب اقلام، انتخاب نمونه‌ها، سبد کالاهای مصرفی، سبد کالاهای تولیدی، محاسبه وزن‌ها و ... تعیین می‌گردند. فعالیت‌های تغییر سال پایه که به دلیل تغییر الگوهای تولید و مصرف کشور ضرورت یافته است، از سال ۱۳۸۷ آغاز شد و در سال ۱۳۹۰ ادامه یافت.

تهیه شاخص‌های برنامه‌ها و سیاست‌های کلان در ارتباط با ماده ۶۸ قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

به موجب ماده ۶۸ قانون برنامه پنجم توسعه، مبنی بر تهیه آمار و اطلاعات مورد نیاز برای محاسبه شاخص‌های حوزه‌های تخصصی مختلف، مرکز آمار ایران مکلف است پس از دریافت شناسنامه شاخص‌ها، نسبت به عملیاتی کردن برنامه اجرایی مربوطه، شامل طرح‌های آمارگیری، پایگاه اطلاعات آماری کشور، سامانه‌های اطلاعاتی - عملیاتی و زمان‌بندی اقدام کند و اعتبارات مورد نیاز را حداکثر ظرف ۶ ماه تهیه و به تصویب شورای عالی آمار برساند. این حوزه‌های تخصصی عبارتند از:

الگوی اسلامی - ایرانی توسعه

دهه چهارم انقلاب اسلامی که دهه گفتمان پیشرفت و عدالت توأمان است را به سبب برخی فرصت‌های مهم باید دوره «جهش انقلاب» در نظام‌سازی و جامعه‌پردازی و تکوین طرح‌های جدید دانست که اینک مهم‌ترین دغدغه نخبگان فکری، علمی و سیاسی کشور را شکل می‌دهد.

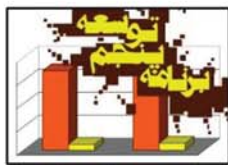
از آنجایی که شاخص‌ها در ارزیابی جامعه نقش تعیین‌کننده‌ای داشته و دارد، لذا طراحی شاخص‌های جدید در زمینه الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت و جایگزین کردن آن‌ها دارای اهمیت بسیاری است. در این راستا نخبگان علمی کشور با توجه به الگوهای تعریف شده ذیل بر روی مبنای، راهبردها و اهداف و همچنین شاخص‌ها در حال مطالعه می‌باشند.

الگوهای تعریف شده عبارتند از: الگوی فرهنگی، الگوی اجتماعی، الگوی علم و فناوری، الگوی اقتصادی، الگوی سیاسی، الگوی قضایی، الگوی قانونگذاری، الگوی مدیریتی، الگوی دفاعی و امنیتی.

ارزیابی سند چشم‌انداز بیست ساله کشور

سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی؛ در تاریخ ۱۳ آبان ۱۳۸۲ توسط رهبر معظم انقلاب به سران قوای سه‌گانه ابلاغ شده است. در تهیه، تدوین و تصویب برنامه‌های توسعه و بودجه‌های سالیانه، این نکته بایستی مورد توجه قرار گیرد که شاخص‌های کمی و کلان آن‌ها از قبیل نرخ سرمایه‌گذاری، درآمد سرانه، تولید ناخالص ملی، نرخ اشتغال و تورم، کاهش فاصله درآمد میان دهک‌های بالا و پایین جامعه، رشد فرهنگ و آموزش و پژوهش و توانایی‌های دفاعی و امنیتی، باید متناسب با سیاست‌های توسعه و اهداف و الزامات چشم‌انداز، تنظیم و تعیین گردد و این سیاست‌ها و هدف‌ها به صورت کامل مراعات شود.

ارزیابی عملکرد قانون برنامه پنجم

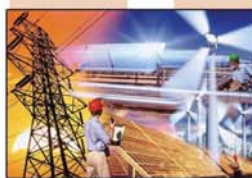

توجه به عملکرد دولت و ضرورت انجام ارزیابی کارآمد آن به دلیل پیچیدگی فعالیت‌های اقتصادی و در نتیجه پیچیدگی و تأثیر مهم نقش دولت به عنوان تسهیل‌کننده فعالیت‌های اقتصادی و نیز تحولات اقتصاد جهانی و به هم پیوستگی اقتصادهای جهان، یکی از مهم‌ترین اموری است که دولت‌ها باید در اولویت خود قرار داده و به سمت طراحی یک الگوی مطلوب و تمهید لوازم نهادی و قانونی لازم جهت اثربخشی آن حرکت نمایند. در این راستا توجه به اجزا و بخش‌های مختلف دستگاه‌های اجرایی زیرمجموعه دولت و ارزیابی صحیح آن‌ها برای دستیابی به یک ارزیابی کارآمد از عملکرد این دستگاه‌ها ضروری به نظر می‌رسد.

بهره‌وری ملی

بهره‌وری یکی از مفاهیم اقتصاد و مدیریت است و این‌گونه تعریف می‌شود: «مقدار کالا و یا خدمات تولید شده در مقایسه با هر واحد از انرژی و یا کار هزینه شده بدون کاهش کیفیت. تحقیقات و تجربیات سایر کشورها نشان از ارتباط مستقیم بهره‌وری ملی با موضوع امنیت ملی و سلامت اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و علمی کشور دارد. به نحوی که کاهش میزان بهره‌وری ملی متغیرهای اقماری آن (همچون کارایی و اثربخشی سازمانی) موجب اضمحلال تمدن‌های بزرگ دنیا گردیده است. فعالیت‌های ارتقای بهره‌وری را باید در دو سطح کلان و خرد انجام داد. بنابراین معرفی شاخص‌ها در این زمینه در راستای برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور می‌باشد.

توسعه انسانی

شاخص توسعه انسانی، شاخصی ترکیبی است برای سنجیدن موفقیت در هر کشور، در سه معیار پایه از توسعه انسانی: زندگی طولانی و سالم، دسترسی به دانش و معرفت و سطح زندگی مناسب.

از سال ۱۹۹۰، هر ساله گزارشی با نام گزارش توسعه انسانی توسط برنامه توسعه سازمان ملل منتشر می‌شود و در آن کشورها در شاخص‌های مختلفی مانند شاخص‌های آموزشی، بهداشتی، اقتصادی، اجتماعی، محیط‌زیستی، سیاسی و... مورد مقایسه قرار می‌گیرند. در اولین گزارش توسعه انسانی در سال ۱۹۹۰ آمده است: مردم، یعنی مردان و زنان، ثروت واقعی هر ملتی را تشکیل می‌دهند. هدف توسعه، خلق شرایطی است که مردم بتوانند در آن از عمر طولانی و زندگی سالم و سازنده‌ای بهره‌مند شوند. انتشار این گزارش کمک می‌کند تا مردم دوباره در مرکز توجه توسعه جای گیرند.

تولید آمار

و سرزمینی است که در آن زندگی می‌کنیم. مشکلات زیست‌محیطی پیرامون ما نشان می‌دهد که در مدیریت و برنامه‌ریزی باید به نقش مکان و محیط جغرافیایی توجه بیشتری داشت و بی‌توجهی به بعد مکانی تصمیم‌گیری‌ها سبب افزایش نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی و برهم‌خوردن تعادل‌های منطقه‌ای می‌شود. بررسی شاخص‌ها از ابعاد مختلف آمایش سرزمین در راستای توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان را در دستیابی به اهداف برنامه‌های توسعه یاری می‌رساند.

نظام اداری و مدیریت و فناوری اطلاعات

امروزه سیستم‌های اداری، سیستم‌های جهانی هستند که وظیفه اصلی آن‌ها ایجاد ارتباط و بهبود ارتباطات است. ارتباطات از لحاظ اطلاعات تجاری از اهمیت بسزایی برخوردار است و رمز بقای سازمان‌ها و تداوم فعالیت‌های آن‌ها مجهز شدن این سازمان‌ها به ابزارهای رقابتی عصر اطلاعات ارتباطات، یعنی سیستم‌های اطلاعاتی و فناوری اطلاعات است. در مبحث فناوری اطلاعات دو رکن اصلی یعنی فناوری و اطلاعات وجود دارد.

اهداف توسعه هزاره^۱

هشت هدف مشترک که در سال ۲۰۰۰ در سازمان ملل متحد بر آن‌ها توافق شد اهداف توسعه هزاره هستند که این اهداف بایستی

تا سال ۲۰۱۵ تأمین شوند. اهداف توسعه هزاره عبارتند از:

۱. ریشه‌کن کردن فقر شدید و گرسنگی

۲. دستیابی به آموزش ابتدایی همگانی

۳. ترویج برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان

۴. کاهش مرگ و میر کودکان

۵. بهبود بهداشت مادران

۶. مبارزه با ویروس و بیماری ایدز، مالاریا و سایر بیماری‌ها

۷. تضمین پایداری محیط زیست

۸. ایجاد مشارکت جهانی برای توسعه

نقشه جامع علمی کشور

نقشه جامع علمی کشور عبارت است از مجموعه‌ای جامع، هماهنگ و پویا از اهداف، سیاست‌ها، ساختارها و الزامات برنامه‌ریزی تحول راهبردی علم، فناوری و نوآوری مبتنی بر ارزش‌های اسلامی - ایرانی و آینده‌نگر برای دستیابی به اهداف چشم‌انداز بیست ساله کشور.

چشم‌انداز وضع مطلوب علم و فناوری در افق ۱۴۰۴

جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی در علم و فناوری، با اتکال به قدرت لایزال الهی و با احیای فرهنگ و برایی

تمدن نوین اسلامی - ایرانی برای پیشرفت ملی، گسترش عدالت و الهام‌بخشی در جهان، کشوری است:

۱. برخوردار از انسان‌های صالح، فرهیخته، سالم و تربیت شده در مکتب اسلام و انقلاب و با دانشمندانی در طراز برترین‌های جهان

۲. توانا در تولید و توسعه علم، فناوری و نوآوری و بکارگیری دستاوردهای آن

۳. پیشتاز در مرزهای دانش و فناوری با مرجعیت علمی در جهان

جدول ۳ - نتایج اقدامات در زمینه شاخص‌های حوزه‌های ۱۲ گانه مرتبط با ماده ۶۸ قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

ردیف	حوزه‌های ۱۲ گانه مندرج در ماده ۶۸	سازمان / دستگاه اجرایی مرتبط	تعداد شاخص‌های گردآوری شده	تعداد شناسنامه‌های تهیه شده	تعداد طرح‌های آماری مورد نیاز برای تهیه شاخص‌ها
۱	ارزیابی سند چشم‌انداز بیست ساله	مجمع تشخیص مصلحت نظام	۸۲	۹۸۲	۲۱ طرح آماری که در حال بررسی می‌باشد
۲	ارزیابی عملکرد قانون برنامه پنجم	معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی	۳۳۱	۲۵۱	
۳	نظام اداری و مدیریت فناوری اطلاعات	معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۲۱	۲۱	در حال پی‌گیری
۴	الگوی مصرف	وزارت نیرو وزارت جهاد کشاورزی وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۵۲	۵۲	-
۵	تدوین استانداردهای ملی	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران	۴	۴	-
۶	توسعه انسانی ^۱	معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی	۴	۴	در ضمن ۴۰ عدد شاخص‌های ICPD نیز گردآوری می‌شود. شناسنامه‌های مرتبط با آن نیز تهیه شده است
۷	اهداف توسعه هزاره (MDGs)	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی وزارت آموزش و پرورش وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۴۸	۴۸	
۸	بهره‌وری ملی	سازمان ملی بهره‌وری	۲۹۵	۲۹۵	شناسنامه‌ها در حال نهایی شدن است
۹	آمایش سرزمین	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی وزارت آموزش و پرورش وزارت جهاد کشاورزی وزارت صنعت، معدن و تجارت مجمع تشخیص مصلحت نظام	۴۸۴	۲۹۵	
۱۰	نقشه جامعه علمی کشور	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی وزارت آموزش و پرورش	۴۷۵	۳۰۰	۵ طرح آماری در دست بررسی و نهایی شدن می‌باشد
۱۱	داده‌های مکانی ^۲				
۱۲	الگوی توسعه اسلامی - ایرانی ^۳				

۱- شاخص ترکیبی که از محاسبه سایر شاخص‌ها در حوزه ۱۲ گانه قابل محاسبه است.

۲ و ۳- شاخص‌های داده‌های مکانی منطبق بر آمایش سرزمین است و شاخص‌های حوزه الگوی توسعه اسلامی - ایرانی توسط کارشناسان مرکز آمار ایران و کارشناسان ذی‌ربط از سایر دستگاه‌های اجرایی کشور، در دست مطالعه هستند.

بهنگام‌سازی نقشه‌های آماری

نقشه‌های آماری به منظور کنترل پوشش جغرافیایی سرشماری‌ها و طرح‌های آمارگیری، از اهمیت زیادی برخوردار هستند. نقشه‌های مورد استفاده مرکز آمار ایران به دو گروه عمده شهری (به صورت بلوکی با مقیاس ۱:۲۰۰۰) و نقشه‌های روستایی با مقیاس ۱:۵۰۰۰۰ تقسیم می‌شوند و با دو فرمت DWG و Shapfile استفاده می‌شوند.

ارتقای کیفیت اجرای سرشماری‌ها و طرح‌های آماری نیازمند بهنگام‌سازی نقشه‌های آماری در سطوح مختلف تقسیمات کشوری می‌باشد. برای انجام این کار لازم است از روش‌های استاندارد و یکسان استفاده کرد تا مشخصات فنی و کیفیت نقشه‌ها حفظ شود. عملیات میدانی نقشه‌برداری، اصلاح و بهنگام‌سازی نقشه‌های آماری توسط دفاتر آمار و اطلاعات استانداری‌های کشور به دو روش استفاده از تصاویر ماهواره‌ای و نقشه‌برداری زمینی انجام می‌شود و مرکز آمار ایران موظف به نظارت بر اجرای صحیح این فعالیت در استان‌ها می‌باشد. عملیات میدانی نقشه‌برداری، اصلاح و بهنگام‌سازی نقشه‌های آماری توسط دفاتر آمار و اطلاعات استانداری‌های کشور انجام می‌شود و مرکز آمار ایران علاوه بر سیاست‌گذاری، تعیین راهکار، تهیه نرم‌افزار و ارائه دستورالعمل‌های فنی بر اجرای صحیح این فعالیت در استان‌ها نظارت می‌کند. در سال ۱۳۹۰ دستورالعمل بهنگام‌سازی نقشه‌های آماری، تهیه و در اختیار دفاتر نقشه استان‌ها قرار گرفت و نظارت بر بهنگام‌رسانی نقشه‌های آماری تمام استان‌های کشور توسط مرکز آمار ایران به انجام رسید.

تهیه فهرست فایل جغرافیایی

پس از بهنگام‌سازی نقشه‌های آماری، فهرستی از کلیه نقاط روستایی، شهرها و سطوح تقسیمات کشوری تهیه می‌شود که به نام «فهرست فایل جغرافیایی» شناخته شده است. این فهرست بر اساس آخرین مصوبات هیئت محترم دولت و نتایج آخرین بهنگام‌سازی نقشه‌ها در محدوده‌های معین تهیه و در هر دوره سرشماری در سطح حوزه و بلوک تکمیل می‌شود تا در تهیه فرم‌های سرشماری مورد استفاده قرار گیرد. بر این اساس در سال ۱۳۹۰، فهرست فایل جغرافیایی ۱۳۸۹ تهیه و تکمیل شد.